

MEE

Ondersteuning bij leven met een beperking

De Wet Werken naar Vermogen

Handreiking voor een intensieve en duurzame samenwerking
tussen gemeenten en MEE

MEE

Inhoud

- 4** Inleiding
- 8** Partner van de cliënt
- 12** Samenwerkings- en ketenpartner
- 14** Maatschappelijke partner
- 16** Trainingen en consultatie
- 18** Feiten en cijfers

De Wet Werken

De Wet Werken naar Vermogen

Handreiking voor een intensieve en duurzame samenwerking tussen gemeenten en MEE

Inleiding

Mensen met een beperking willen graag werken, maar het vinden en behouden van een duurzame plek op de arbeidsmarkt is vaak lastig. Ook de mogelijkheden voor een plek in de sociale werkvoorziening, dagbesteding en het vrijwilligerswerk zijn beperkt. Sociale activering is voor hen vaak een eerste stap op weg naar een werkplek.

Naar verwachting treedt de Wet Werken naar Vermogen (WWnV) op 1 januari 2013 in werking. Gemeenten worden hiervoor primair verantwoordelijk. Door de maatregelen die voortvloeien uit de WWnV, veranderen de verantwoordelijkheden voor de toeleiding naar werk, ook voor mensen met een beperking. Bovendien hebben zij ook te maken met allerlei andere

kabinetsmaatregelen. Zoals de decentralisatie van de begeleiding en dagbesteding, de invoering van Passend Onderwijs, de PGB-maatregel, de IQ-maatregel en de decentralisatie van de jeugdzorg (inclusief de jeugd-GGZ en jeugd-LVG). De gevolgen van deze maatregelen zijn van invloed op de kansen op een werkplek voor mensen met een beperking.

Deze handreiking geeft een beeld van de nieuwe taken en verantwoordelijkheden van gemeenten en hoe wij gemeenten kunnen ondersteunen bij het invullen van deze verantwoordelijkheden voor mensen met een beperking.

De WWnV voegt de bestaande regelingen Wet Werk en Bijstand (WWB), Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en Wajong samen tot één regeling voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Het gaat dan om mensen die door een medische, sociale of psychische beperking in een lager tempo of op een lager niveau werken. Zij kunnen het minimum-loon voor een werkgever niet terug verdienen en krijgen naar vermogen betaald. Gemeenten worden met de WWnV verantwoordelijk voor alle mensen met (enige) arbeidspotentie, die een beroep doen op de huidige Wet Investeren in Jongeren (WIJ), WWB, Wajong en WSW, met uitzondering van de mensen die nu al in de Wajong zitten. Zij blijven onder de verantwoordelijkheid van het UWV vallen. Het is nog onduidelijk welke financiële effecten de WWnV heeft voor gemeenten. Wel staat vast dat de decentralisatie gepaard gaat met een bezuiniging die oploopt tot bijna € 2 miljard. Op de budgetten voor de re-integratie wordt rond de € 300 miljoen bezuinigd.

De invoering van de WWnV maakt deel uit van drie decentralisaties in het sociale domein¹. Hierdoor krijgen gemeenten een grotere verantwoordelijkheid voor een voor hen nog niet zo bekende groep mensen, namelijk mensen met een beperking. Gemeenten hebben daardoor behoefte aan:

- Inzicht in de omvang van de groep inwoners met een beperking.
- Inzicht in de wijze waarop zij hun mogelijkheden zo goed mogelijk kunnen benutten.

- Inzicht in de wijze waarop zij zo goed mogelijk ondersteund kunnen worden zodat zij naar vermogen kunnen meedoen in de samenleving en op de arbeidsmarkt.

In deze handreiking WWnV laten we zien hoe wij mensen met een beperking ondersteunen in hun zoektocht naar een duurzame werkplek. Met werkplek bedoelen we - afhankelijk van de mogelijkheden van de werkzoekende - betaalde arbeid, een beschermde arbeidsplaats, (geïndiceerde) dagbesteding of vrijwilligerswerk. Het gaat hierbij in het bijzonder om mensen met een licht verstandelijke beperking, een stoornis in het autistisch spectrum en niet-aangeboren hersenletsel. We maken zichtbaar op welke wijze wij uw gemeente kunnen helpen en illustreren dit aan de hand van voorbeelden en feiten en cijfers. Ook geven we aan hoe en waarom gemeenten, UWV en andere samenwerkingspartners gebruik kunnen maken van onze diensten om mensen met een beperking aan een duurzame werkplek te helpen.

¹ De andere twee decentralisaties zijn de overgang van de begeleiding uit de AWBZ naar de Wmo en de overgang van de Jeugdzorg naar gemeenten

Wat doet MEE voor mensen met een beperking?

Allereerst een introductie van wie wij zijn en wat we doen. MEE ondersteunt mensen met een beperking en hun netwerk op alle levensgebieden en in alle levensfasen waardoor zij naar vermogen kunnen meedoen in de samenleving. Wij werken onafhankelijk van aanbieders, staan naast de cliënt en helpen de eigen kracht van mensen te versterken en de mogelijkheden van het eigen netwerk te benutten. Belangrijk onderdeel daarvan is bewustwording van de eigen capaciteiten en beperkingen, zodat mensen een realistisch beeld krijgen van hun mogelijkheden om mee te doen in de samenleving. Ook het aanleren van de benodigde vaardigheden maakt hier deel van uit. Dit vergroot de zelfredzaamheid en kwaliteit van bestaan. Onze kennis en ervaring zetten we eveneens in om de samenleving beter in te richten voor mensen met een beperking. Zo maakt MEE meedoen ook echt mogelijk, ook als het gaat om arbeidsparticipatie.

Voor welke uitdagingen staan gemeenten?

Doel van het kabinet met de WWnV is dat meer mensen regulier aan het werk gaan. Het kabinet neemt daartoe de volgende maatregelen:

- één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt (WWnV) op basis van loonwaardebepaling en dispensatieregelingen;
- beperking van de Wajong tot volledig arbeidsongeschikten (naar verwachting van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ongeveer 40%);
- de invoering van de huishoudtoets in de WWB (aanpassing per 1 januari 2012);
- beperking van het aantal plaatsen beschermd werken op basis van de WSW (landelijk maximaal 30.000 plekken);
- minder budget voor re-integratie.

Het is een grote uitdaging voor gemeenten om, in de context van alle decentralisaties en kabinetsmaatregelen, hiervoor effectief beleid te ontwikkelen en de regie over de uitvoering te voeren. Zij zullen een beroep doen op tal van samenwerkingspartners. Samen met andere organisaties kunnen wij hieraan een bijdrage leveren.

Wat kan MEE in de WWnV voor gemeenten betekenen en hoe?

Voor een duurzame integratie van mensen met een beperking op een werkplek is het belangrijk dat organisaties samenwerken. Hierbij gaat het in eerste instantie om organisaties die actief zijn op het terrein van arbeidstoeleiding, zoals gemeenten, UWV, re-integratiebedrijven, jobcoaches, scholen, sociale werkvoorziening, werkgevers en aanbieders van

dagbesteding en vrijwilligerswerk. Het vinden en behouden van een duurzame werkplek is niet alleen afhankelijk van de werkplek en de werkgever. Vaak is de thuissituatie (wonen, financiën, vervoer, vrije tijd, enz.) ook van invloed. Vanwege de invloed van deze factoren op de kansen op succes, zijn de samenwerkingspartners in tweede instantie veel breder. Ook schuldhulpverlening, welzijnswerk, sport- en culturele verenigingen, woningcorporaties, politie, justitie, enz., horen bij dit netwerk. De inzet van al deze organisaties moet onderling op elkaar worden afgestemd. Wij organiseren deze afstemming op basis van onze kennis over beperkingen en de gevolgen daarvan voor de arbeidsparticipatie. Daarnaast zijn wij onafhankelijk en stellen wij de vraag van de cliënt centraal. Met een integrale blik kijken wij naar alle factoren die van invloed zijn op het vinden en het behouden van een werkplek. De eventuele belemmeringen die zich voordoen op andere levensgebieden benoemen wij en pakken wij aan.

Onze inzet richt zich op voor gemeenten en UWV moeilijk bemiddelbare mensen. Het feit dat zij moeilijk bemiddelbaar zijn komt regelmatig voort uit een (niet herkende) beperking, bijvoorbeeld een licht verstandelijke beperking, een stoornis in het autistisch spectrum of niet-aangeboren hersenletsel. Wij herkennen de beperking, weten met hen te communiceren en passende afspraken met hen te maken. Voordeel is verder dat wij hen vaak al kennen, omdat zij in eerdere levensfasen met andere vragen, bijvoorbeeld over leren, bij ons zijn geweest.

Wij nemen de mogelijkheden van mensen met een beperking als uitgangspunt, maar houden ook rekening met hun beperkingen. Samen met de cliënt kijken we wat iemand zelf kan en wat de mogelijkheden van het eigen netwerk zijn. Van daaruit bepalen we wat iemand nodig heeft om te kunnen werken. De cliënt en onze consulent leggen dit vast in een ondersteuningsplan waarin de resultaten worden beschreven die de cliënt en MEE in samenwerking met andere organisaties willen bereiken. Hierin worden dus alle aspecten betrokken die van invloed zijn op het vinden en behouden van een werkplek. Ook kan het zijn dat op de werkplek (bij werkgever en collega's) extra uitleg nodig is over de beperking. Ook die geven wij. Wij zijn er niet op gericht om de activiteiten van re-integratiebedrijven of jobcoaches over te nemen. We werken complementair en scheppen de voorwaarden waaronder re-integratiebedrijven en jobcoaches succesvol kunnen werken. Hoe wij dat doen en wat wij voor uw gemeente in dat proces kunnen bieden, illustreren wij aan de hand van de hierna beschreven voorbeelden.

Samenwerkingsafspraken

Over onze bijdrage willen wij graag samenwerkingsafspraken maken met gemeenten. Deze afspraken kunnen gaan over de dienstverlening die wij leveren vanuit onze AWBZ-financiering (individuele ondersteuning en maatschappelijke taken). Over activiteiten die hier niet in passen, kunnen wij aparte afspraken maken.

Partner van Partner van de cliënt de cliënt

Sabine: 'Ik heb weer vertrouwen in mezelf'

Sabine is 27 jaar en heeft een licht verstandelijke beperking. Ruim negen jaar geleden is zij, na de Praktijkschool, met een Wajong-uitkering thuis komen te zitten. Sabine heeft veel schulden en heeft moeite om haar huishouden te voeren waardoor zowel Sabine als het huis verwaarlozen. Ze heeft last van depressieve klachten.

Sabine komt via een vriendin in contact met MEE. De MEE-consulent maakt samen met Sabine een ondersteuningsplan. Hierin staat welke problemen zij heeft bij het inrichten van haar leven. In het ondersteuningsplan wordt een route uitgestippeld waarlangs Sabine aan oplossingen kan werken.

Het plan geeft aan wat zij zelf kan en moet doen en welke hulp zij daarbij van MEE en andere organisaties kan krijgen. Naast de aanpak van de schulden en het organiseren van het huishouden richt dit zich op het vinden van een geschikte werkplek. Om te weten te komen wat Sabine voor werk wil doen en waar haar mogelijkheden liggen, neemt de MEE-consulent een arbeidsinteresse- en capaciteitentest af. Hieruit blijkt dat Sabine graag met mensen werkt en iets met dienstverlening doet.

De MEE-consulent legt contact met een verzorgingshuis in de buurt en regelt dat Sabine aan de slag kan in de huishouding. Ze krijgt een betaalde baan voor zes maanden. Om haar baan ook te kunnen behouden en om voortijdige uitval van Sabine te voorkomen, regelt de MEE-consulent een jobcoach bij een re-integratiebedrijf. Deze begeleidt

Sabine bij het leren van de benodigde vaardigheden en het wennen aan het werkritme.

Problemen met het werk kunnen Sabine en haar werkgever met de jobcoach bespreken, zodat tijdig naar oplossingen gezocht kan worden. MEE blijft betrokken vanwege het inzicht in de totaalsituatie van Sabine.

MEE heeft samen met Sabine de afspraak met het verzorgingshuis dat als dit een half jaar goed gaat, de werkgever het contract verlengt. Na zes maanden wordt haar contract verlengd.

Net als bij andere werknemers wordt met Sabine periodiek bekeken welke andere mogelijkheden zich binnen deze organisatie voordoen.

Ervaring, kennis en vaardigheden kunnen tot nieuwe kansen leiden, ook eventueel bij een andere organisatie. Sabine heeft veel plezier in haar werk dat haar veel voldoening geeft. Het contact met collega's en bewoners vindt zij fijn. Zij voelt zich gewaardeerd en merkt dat zij minder vaak ongelukkig of neerslachtig is. Door de regelmaat die het werk haar biedt, merkt zij dat ze ook beter in staat is haar huishouden op orde te krijgen. Ze heeft meer energie en zin om boodschappen en huishoudelijke klusjes te doen. Samen met de MEE-consulent is ook een begin gemaakt met het aanpakken van haar schulden. De inkomsten en uitgaven zijn op een rijtje gezet. Het is de bedoeling dat Sabine iedere maand een beetje van haar schulden gaat afbetalen. Ze heeft er vertrouwen in dat zij met een vaste baan haar financiële zaken blijvend op orde kan krijgen.

Dienstverlening van MEE

Mogelijkheden en keuze werkplek

Samen met de cliënt en zijn netwerk brengen we de ambities en mogelijkheden in kaart. We ondersteunen hem bij het maken van een keuze voor een werkplek. Ook ondersteunen we bij de overgang van school naar werkplek, samen met scholen, sociale diensten, UWV en re-integratiebedrijven.

Vanuit de vraag van de cliënt kijken we samen naar wat hij wil en kan. Bewustwording, motivering en acceptatie maken daar deel van uit. Hierbij maken we gebruik van gevalideerde methodieken, zoals een capaciteitenonderzoek.

Door trainingen wordt het zelfinzicht en zelfvertrouwen van de cliënt vergroot en worden vaardigheden bijgebracht. Daarnaast kijken we samen met de cliënt naar de mogelijkheden in de omgeving. Hiervoor maken we onder andere gebruik van onze sociale kaart, maar ook van onze kennis van wet- en regelgeving. Op basis van deze informatie maakt de cliënt, eventueel samen met zijn netwerk, een keuze voor een werkplek die bij hem past. Vaak start onze dienstverlening al op school, om een soepele overgang van school naar werk, of eerst stageplek mogelijk te maken. We werken daarom samen met praktijkscholen, scholen voor speciaal voortgezet onderwijs, regulier onderwijs, VMBO's en ROC's.

Vinden van een werkplek

Heeft de cliënt een keuze gemaakt, dan ondersteunen we indien nodig bij het vinden van een werkplek. Dit doen wij ook weer samen met scholen, sociale diensten, UWV en re-integratiebedrijven. Als dat nodig is, helpen we hem ook bij het regelen van de noodzakelijke voorzieningen, regelingen en ondersteuning op de werkplek, bijvoorbeeld een jobcoach.

Sociale diensten, UWV, re-integratiebedrijven en jobcoaches ondersteunen mensen met een beperking bij het vinden (en behouden) van een werkplek. Willen zij op een effectieve manier met hen om kunnen gaan, dan hebben zij specifieke kennis over beperkingen nodig. Die is noodzakelijk om misverstanden, verkeerde verwachtingen en teleurstellingen over en weer te voorkomen.

Door aanwezig te zijn op bijvoorbeeld een werkplein of in een loket zet MEE haar expertise direct in bij de toeleiding naar een werkplek van mensen met een beperking. Vooral als andere organisaties niet weten wat zij met iemand aan moeten, biedt doorverwijzing naar MEE een oplossing. Op verzoek van gemeenten en UWV adviseert MEE over de inhoud van een effectief participatieplan voor cliënten en de inzet van het bijbehorend participatiebudget. Hierbij houden wij rekening met alle aspecten die van invloed zijn op een succesvolle re-integratie. Dus ook met niet direct aan arbeid gerelateerde aspecten, zoals woonsituatie, gezinssituatie, enz..

Behouden van een werkplek

We ondersteunen op verzoek van de cliënt bij het oplossen van belemmeringen op de werkplek en interveniëren bij verzuim op het werk. We ondersteunen werkgevers en collega's met informatie over de beperking en het omgaan daarmee.

Ontstaan er toch problemen op de werkplek als gevolg van de beperking, dan ondersteunen we de cliënt en de werkgever bij het oplossen daarvan. Aan de ene kant helpen we de cliënt om te gaan met zijn beperking in relatie tot zijn werk. Aan de andere kant leren we werkgevers en collega's om te gaan met de beperking van hun collega. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan helpen we de cliënt bij het vinden van een

andere oplossing. Wij participeren in sociaal medische teambesprekingen van de sociale werkvoorziening, zodat onze expertise direct kan worden ingeschakeld als de oorzaak van ziekteverzuim onduidelijk is. Of om te doorgronden wat de achterliggende problematiek van ziekteverzuim is.

De sociale werkvoorziening doet steeds vaker een beroep op onze deskundigheid omdat de problematiek van werknemers steeds complexer wordt. Wij helpen de werknemer de regie te houden over zijn situatie in gesprekken op het werk, met de casemanager, arbeidsdeskundige en bedrijfsarts voor de Wet Verbetering Poortwachter, bij de WIA beoordeling en het vervolgtraject.

Samenwerkings- en ketenpartner

UWV: 'Gelukkig weten we waar we terecht kunnen'

Van stage naar werk: Kees

De situatie van Kees (autisme) wordt tijdens een schoolverlatersoverleg besproken. In dit overleg participeren onder andere MEE, de school, de onderwijsconsulent, het UWV en de jobcoach. De leerkracht vertelt dat Kees stage loopt bij een fietsenmaker, maar dat hij daar niet in loondienst kan komen. Na school wil Kees het liefst aan het werk. De jobcoach van een re-integratiebedrijf meldt dat bij de fietsenmaker op het station één van zijn kandidaten is ontslagen en dat er dus een vacature is. Omdat ook het UWV aanwezig is kan er direct een afspraak worden gemaakt voor een proefplaatsing, met de mogelijkheid om daarna een jobcoach in te zetten.

De MEE-consulent, die Kees eerder heeft geholpen bij de plaatsing op een praktijkschool, kijkt samen met hem of deze functie aansluit bij zijn mogelijkheden. De consulent overlegt met de fietsenmaker over zijn verwachtingen van Kees in deze functie. De korte lijn tussen alle betrokkenen binnen dit netwerk leidt ertoe dat Kees twee weken later een overstap maakt en stage loopt bij de fietsenmaker op het station. Na de zomervakantie wordt hij zonder jobcoach in loondienst genomen. Door onze tussenkomst blijft begeleiding door de jobcoach niet meer nodig. De consulent heeft Kees de eerste weken op de werkvloer gevolgd en heeft goede afspraken gemaakt met de werkgever over het omgaan met Kees en over welke begeleiding op welke momenten nodig is. Deze afspraken evalueren wij.

Netwerken als deze en schoolmaatschappelijk werk op praktijkscholen en voortgezet speciaal onderwijs, bieden concrete ondersteuning aan leerlingen voorafgaand, tijdens en na de overgang van school naar werk. Daarmee vullen wij heel concreet een gat op in de ondersteuningsstructuren rond jeugd met een beperking, zeker nu de verantwoordelijkheden anders komen te liggen.

Dienstverlening van MEE

Uitvoering participatieplannen

Wij helpen gemeenten bij de uitvoering van participatieplannen die zij op moeten stellen voor en met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit doen we door cliënten en hun netwerk te helpen bij het leren accepteren van hun beperking, hen te leren ermee om te gaan en hen de vaardigheden aan te leren die zij nodig hebben om te kunnen functioneren op een werkplek.

Wij nemen gemeenten het werk uit handen door de plannen te coördineren als het gaat om mensen met een beperking. Dit maakt de inzet van het participatiebudget effectiever. Ook zetten we trajecten uit voor bijvoorbeeld specifieke groepen zoals mensen met een licht verstandelijke beperking, een stoornis in het autistisch spectrum of niet-aangeboren hersenletsel.

Screenen van wachtlijsten

Als ketenpartner kunnen we de wachtlijsten van de sociale werkvoorziening en de bestanden met mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt screenen. Waarom staan ze op de wachtlijst, wat is de problematiek, welke ondersteuning is nodig, wie kan dat bieden en zijn er mogelijk alternatieven?

Ook participeren we in de verdere ontwikkeling van de Werkschool², bijvoorbeeld als werkschoolcoach, die qua functie aansluit bij onze dienstverlening.

² De Werkschool is een instrument om voor en namens scholen de brug naar de arbeidsmarkt te slaan. Jongeren zonder startkwalificatie leren in de praktijk een vak en krijgen voldoende bagage mee om zich geheel of gedeeltelijk zelfstandig te redden op de arbeidsmarkt. De Werkschool is een kleine flexibele organisatie op regionaal niveau die schakelt tussen de bedrijven, scholen en leerlingen en alle ondersteuning regelt die noodzakelijk is om de leerling een geslaagd werktraject te laten doorlopen.

Maatschappelijke Maatschappelijke partner partner

'Voorwaarden creëren zodat iedereen kan meedoen'

In het project '**Scoren met Jongeren**': *scoor bij de club en vind een baan!* wordt zichtbaar hoe sport voor jongeren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt hét voertuig is naar betaald werk. Samen met diverse partners werken wij aan het activeren van jongeren met een beperking, via werkervaringsplaatsen bij sportverenigingen met de intentie om door te stromen naar een betaalde baan.

Dienstverlening van MEE

Informatie en voorlichting

Gemeenten schakelen ons in bij het geven van informatie en voorlichting over de mogelijkheden van mensen met een beperking in relatie tot werk en de andere levensgebieden. Bijvoorbeeld op scholen, bij werkgevers, medewerkers van gemeenten, UWV, enz.. Ook informeren wij over de mogelijkheden van de omgeving op basis van de sociale kaart. Dit is een digitale databank waarin gezocht kan worden naar lokale, regionale en landelijke organisaties op het gebied van zorg, welzijn, wonen en werken.

Signalering en advisering

Wij signaleren op regionaal en landelijk niveau wat de gevolgen zijn van de uitvoering van de nieuwe WWnV en aanpalende regelgeving over arbeidsparticipatie. Tevens signaleren we welke mogelijkheden en knelpunten dit oplevert voor mensen met een beperking. Op basis daarvan adviseren wij gemeenten over de oplossing van deze knelpunten en over het functioneel gebruiken van goede voorbeelden.

Trainingen en consultatie

Esme: 'Hij leek ongeïnteresseerd. Nu snap ik dat hij een licht verstandelijke beperking heeft'

Esme is coördinator Outreachend team bij welzijnsorganisatie CentraM in Amsterdam. Ze ondersteunt mensen met schulden. Onlangs volgde ze bij MEE een training. Daarin leerde ze mensen met een licht verstandelijke beperking te herkennen. Ook leerde zij om beter met deze mensen om te gaan. Twee dagdelen, opgebouwd rond theorie, herkenbare filmpjes en praktijkcases van deelnemers. 'Zonder overdrijven: wat een eyeopeners heb ik daar gehad,' reageert Esme enthousiast. 'Een paar maanden geleden sprak ik een man, begin vijftig, die zijn huis uit moest. Wat reageert hij onverschillig, dacht ik. Nu besef ik

dat hij waarschijnlijk een licht verstandelijke beperking heeft.' Door de juiste vragen te stellen, kun je een licht verstandelijke beperking beter herkennen, heeft Esme geleerd. 'Bijvoorbeeld: heeft u sociale contacten, hobby's en werk? Hieruit blijkt onder meer hoe het er voor staat met iemands zelfredzaamheid.'

Ook aan taalbegrip kun je veel 'aflezen'. 'Iemand met een licht verstandelijke beperking begrijpt oorzaak en gevolg niet helemaal. Dat check ik door bijvoorbeeld te vragen: weet u wat er gebeurt als u uw energierekening niet betaalt? Maar voorkom betutteling,' waarschuwt Esme. 'Het zijn geen kinderen. Zo'n toon kan juist frustratie opwekken en averechts werken.' Wel doseert ze de informatie nu bewuster. Dus geen stortvloed aan woorden, extra uitleg komt wel in een

vervolggesprek. 'Maar bij een vermoeden van een licht verstandelijke beperking blijft het soms moeilijk om tot afspraken te komen. Want je zegt niet: 'U bent vast zwakbegaafd, hè.' Meestal pols ik voorzichtig of iemand openstaat voor extra ondersteuning.' Vaak volgt dan een doorverwijzing naar MEE. 'Tenslotte verdrinkt iemand met een gemiddeld IQ al in het woud aan hulpverleningsinstanties.'

Dienstverlening van MEE

Trainingen en cursussen

Het herkennen van een beperking is een eerste stap naar de juiste ondersteuning, net als kennis over het omgaan met mensen met een beperking. Dit geldt

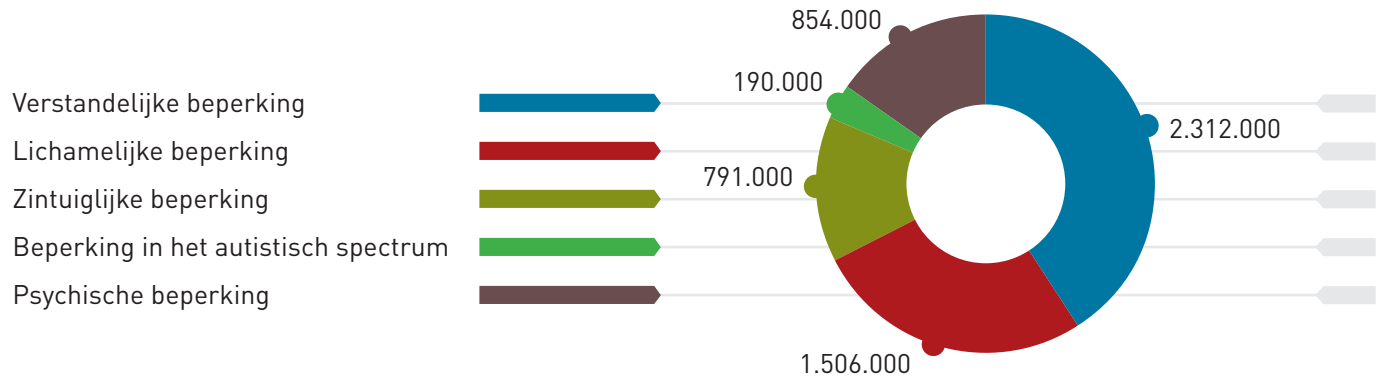
ook voor medewerkers van het Wmo-loket en het Centrum voor Jeugd & Gezin. MEE biedt trainingen aan voor medewerkers van de sociale dienst, UWV, re-integratiebedrijven, werkgevers, collega werknemers, scholen en andere betrokkenen.

Ook geven wij cursussen aan mensen met een beperking. Zoals bijvoorbeeld Brug naar Werk, agressieregulatietraining en Sociale vaardigheidstrainingen.

Consultatie

Deze organisaties kunnen ook voor consultatie bij ons terecht. Wij hebben kennis van kansrijke projecten. Deze kennis zetten wij in om partijen te stimuleren dit soort projecten te initiëren voor de doelgroep.

Aantal mensen met een beperking in Nederland

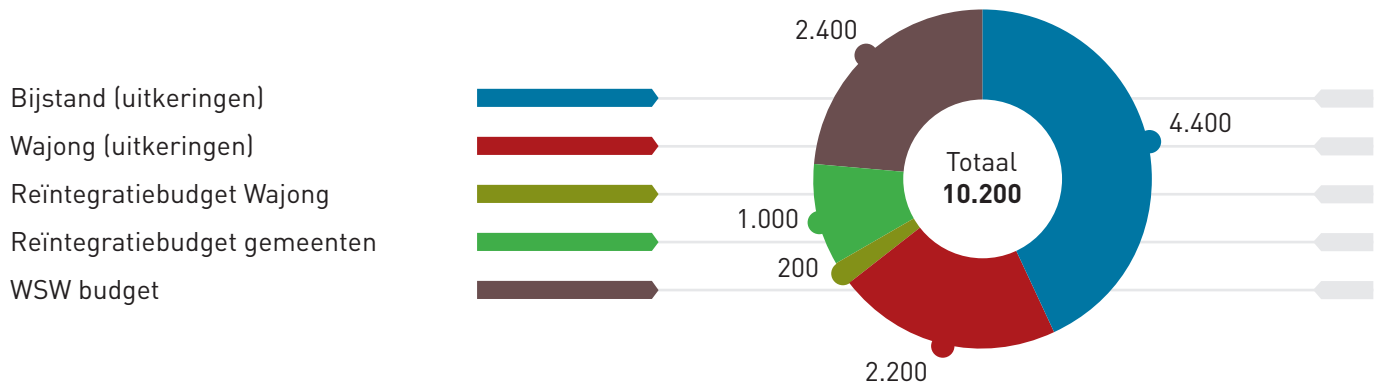

De bovenstaande prevalentiecijfers kunnen niet bij elkaar worden opgeteld tot één totaal voor het aantal mensen met beperkingen, omdat één persoon meerdere beperkingen kan hebben.

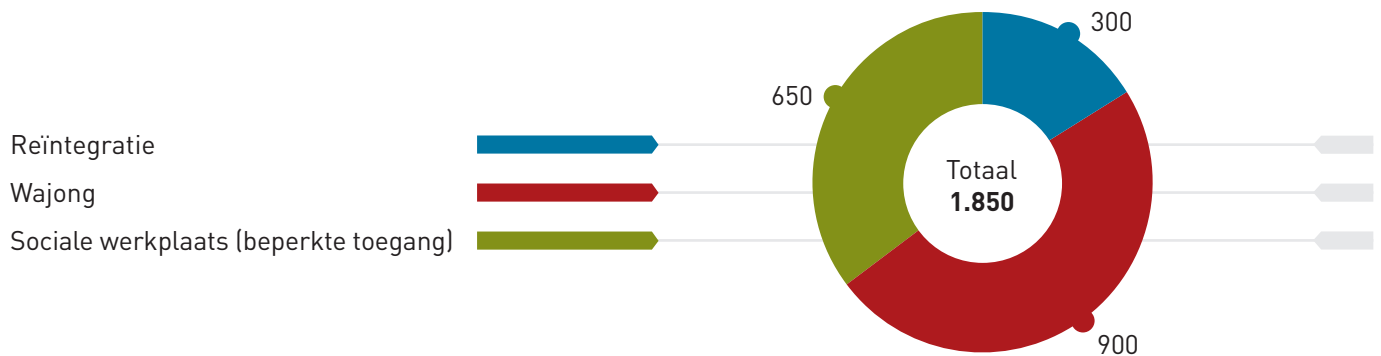
Bronnen: Sociaal Cultureel Planbureau (2007 en 2010), Nederlandse Vereniging voor Autisme (2009)

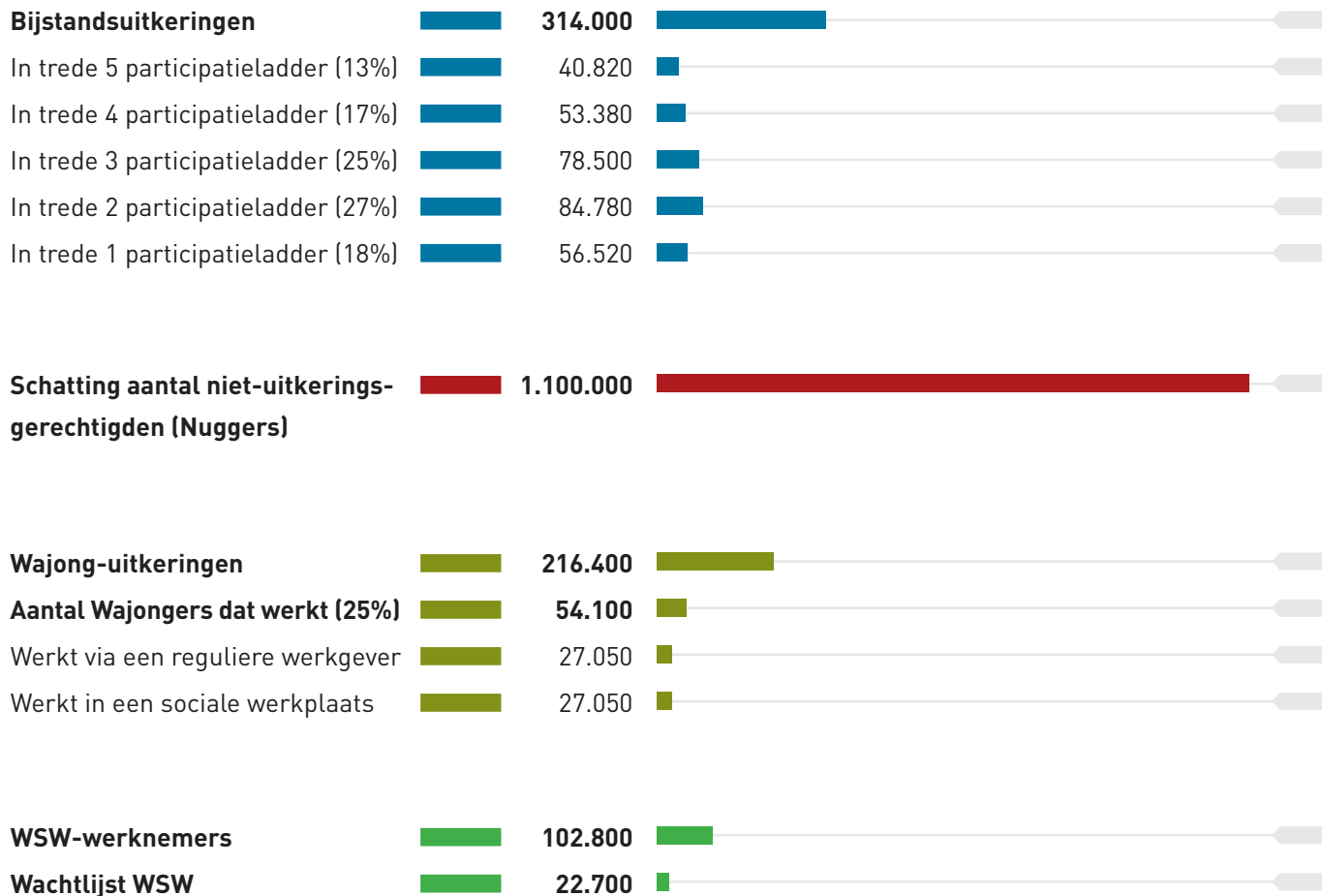
Uitgaven 2012, in miljoenen euro

Bezuinigingen op WWnV structureel vanaf 2015, in miljoenen euro

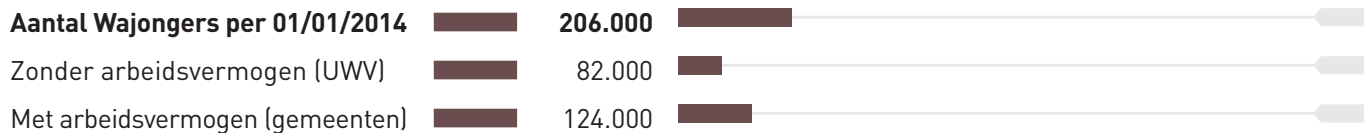

Aantallen 2011

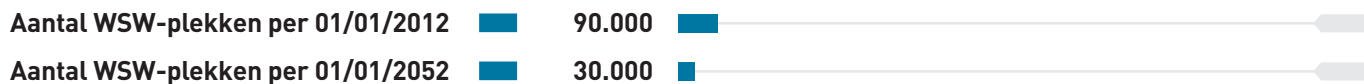

Toekomstig aantal Wajongers

Toekomstig aantal WSW-plekken

Bronnen: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2011), UWV (2009, 2011), Centraal Bureau voor de Statistiek (2011), Divosa (2011)

Colofon

Tekst en samenstelling

Henk Kramer, Daniëlle Gorgels,
Kyra van der Meulen
MEE Nederland, Utrecht

Eindredactie

Annette Abels
MEE Nederland, Utrecht

Fotografie

Inge Hondebrink,
Hans Oostrum Fotografie

Ontwerp

Lawine grafisch ontwerp | Utrecht

Druk

Boom & van Ketel *grafimedia* | Haarlem

Dit is een uitgave van

MEE Nederland

Vereniging voor ondersteuning
bij leven met een beperking

Maliebaan 71f | 3581 CG Utrecht
Postbus 85271 | 3508 AG Utrecht
T 030 236 37 07 | F 030 234 07 72
info@meenederland.nl
www.mee.nl

© maart 2012, MEE Nederland,
Utrecht

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar
gemaakt door middel van druk,
kopie, microfilm of op welke andere
wijze dan ook zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van
MEE Nederland.

